

89.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 25 lutego 1932 r.

w sprawie przepisów dyscyplinarnych dla obrońców.

Na podstawie art. 18 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego z dnia 19 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 314) w brzmieniu ustawy z dnia 21 stycznia 1932 r. zmieniającej niektóre przepisy postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 60) zarządzam co następuje:

§ 1. W przepisach niniejszego rozporządzenia przez wyrażenie ogólne „obronca” rozumieć należy:

a) obrońców sądowych i obrońców przy sądach grodzkich, upoważnionych do prowadzenia cudzych spraw na mocy dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. w przedmiocie przepisów tymczasowych o obrońcach sądowych i obrońcach przy sądach pokoju (Dz. P. P. Nr. 15, poz. 205);

b) obrońców karnych, ustanowionych na mocy § 39 ustawy postępowania karnego 1873 r. oraz art. 17 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 33, poz. 314);

c) obrońców karnych przy sądach grodzkich, przewidzianych w art. 15 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 33, poz. 314).

§ 2. Za wykroczenie przeciw swym obowiązkom i uchybienie godności zawodu obrończego ulegają obrońcy karze dyscyplinarnej.

Odpowiedzialność karna nie wyłącza odpowiedzialności dyscyplinarnej. Wyrok uniewinniający sądu karnego nie tamuje rozpoznania sprawy na drodze dyscyplinarnej.

§ 3. Kary dyscyplinarne są następujące:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) zawieszenie w czynnościach obrońcy na czas do jednego roku;
- 4) skreślenie z listy obrońców.

§ 4. Obok kary nagany można orzec dodatkowo grzywnę do pięciu tysięcy złotych.

§ 5. Kara skreślenia z listy pociąga za sobą utratę na zawsze prawa do wykonywania zawodu obrońcy.

§ 6. Jeżeli od chwili przewinięcia do chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego upłynęło pięć lat, postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte, a w razie wszczęcia — należy je umorzyć.

Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa karnego, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej, niż przedawnienie karne.

§ 7. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych obrońców powołane są:

a) sądy dyscyplinarne okręgowe, orzekające w pierwszej instancji w składzie trzech sędziów okręgowych;

b) sądy dyscyplinarne okręgu apelacyjnego, orzekające w drugiej instancji w składzie trzech sędziów apelacyjnych.

Członków sądu dyscyplinarnego w liczbie trzech sędziów i dwóch zastępców wybierają zgromadzenia ogólne właściwych sądów przed końcem każdego roku na rok następny. W razie potrzeby, uzupełnienie składu może nastąpić w ciągu roku.

§ 8. Przewodniczącym sądu dyscyplinarnego jest najstarszy służbą sędzia, należący do składu sądu.

Przewodniczący czuwa nad należytem funkcjonowaniem sądu dyscyplinarnego, wyznacza sprawozdawców i terminy posiedzeń, oraz kieruje rozprawą i obradami.

§ 9. Sądy dyscyplinarne są w zakresie orzecznictwa niezawisłe.

Orzeczenia zapadają większością głosów na podstawie swobodnej oceny dowodów i wyników postępowania. Przewodniczący głosuje ostatni.

§ 10. Przy sądach dyscyplinarnych czynni są rzecznicy dyscyplinarni.

Rzecznikami dyscyplinarnymi w sądach dyscyplinarnych okręgowych są prokuratorzy okręgowi, w sądach dyscyplinarnych okręgu apelacyjnego — prokuratorzy apelacyjni.

Prokuratora okręgowego i apelacyjnego może zastąpić wiceprokurator lub podprokurator, wyznaczony przez prokuratora dla oznaczonej sprawy.

§ 11. Rzecznik dyscyplinarne bierze udział we wszystkich posiedzeniach sądu dyscyplinarnego, z wyjątkiem narad i głosowania.

Przed powzięciem jakiegokolwiek orzeczenia, sąd dyscyplinarne wysłucha wniosków rzecznika.

§ 12. Obwiniony może przybrać obrońcę z pośród adwokatów lub obrońców.

§ 13. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

Podczas rozprawy, prócz osób biorących udział w sprawie, mogą być obecni dwaj mężowie zaufania, wybrani przez obwinionego z pośród adwokatów i obrońców.

§ 14. Właściwość sądu dyscyplinarnego określa siedziba obrońcy w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 15. Sąd dyscyplinarne okręgowy wszczyna postępowanie z własnej inicjatywy, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, na podstawie zawiadomienia sądu lub urzędu albo wskutek skargi osoby pokrzywdzonej.

§ 16. Przed powzięciem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, sąd dyscyplinarne winien dać możność obwinionemu złożenia wyjaśnień, a w razie potrzeby może zarządzić wysłuchanie stanu sprawy za pośrednictwem jednego ze swych członków.

§ 17. Postanowienie o wszczęciu lub zaniechaniu postępowania dyscyplinarnego wydaje sąd na posiedzeniu niejawnem, a odpisy jego przesyła stronom.

Przeciw postanowieniu o zaniechaniu postępowania dyscyplinarnego służy rzecznikowi w ciągu 7 dni od dnia doręczenia zażalenie do sądu dyscyplinarnego właściwego okręgu apelacyjnego.

§ 18. W postanowieniu o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego należy dokładnie oznaczyć zarzuty, mające być przedmiotem postępowania.

§ 19. Sąd dyscyplinarne okręgowy na posiedzeniu niejawnem może zawiesić tymczasowo w czynnościach obrońcę:

- a) przeciw któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne;

- b) przeciw któremu wszczęto postępowanie sądowe o ubezwłasnowolnienie;

- c) któremu ogłoszono upadłość.

Przed powzięciem postanowienia sąd wysłucha obwinionego, o ile na wezwanie się stawi.

§ 20. Postanowienie w przedmiocie zawieszenia ulega zaskarżeniu w ciągu siedmiu dni od doręczenia do sądu dyscyplinarnego właściwego okręgu apelacyjnego, który rozstrzyga na posiedzeniu niejawnem. Skarga nie wstrzymuje wykonania.

Odpis postanowienia w przedmiocie zawieszenia przesyła się celem wykonania władzom sądowym, wskazanym w § 39 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Orzekając karę zawieszenia w czynnościach, sąd może zaliczyć na jej poczet czas tymczasowego zawieszenia w całości lub w części.

§ 21. Wszczynając postępowanie dyscyplinarne, sąd może zarządzić odrazu rozprawę lub polecić przeprowadzenie śledztwa sędziemu, wyznaczonemu z poza swego grona.

§ 22. Sędzia, wyznaczony do przeprowadzenia śledztwa bada okoliczności sprawy i zbiera dowody; świadków i biegłych w razie potrzeby przesłuchuje pod przysięgą.

Sądy oraz inne władze państwowe i samorządowe obowiązane są udzielać sędziemu na jego żądanie pomocy.

§ 23. Po ukończeniu śledztwa, sędzia wyznaczony przesyła akta rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu przedstawienia wniosku. Przed odesłaniem akt, sędzia powinien dać obwinionemu lub jego obrońcy możność przejrzania akt i poczynienia wyjątków.

Rzecznik dyscyplinarne i obwiniony mogą składać wnioski o uzupełnienie śledztwa.

§ 24. Sąd dyscyplinarne okręgowy, po otrzymaniu wniosku rzecznika, na posiedzeniu niejawnem:

- a) zarządza w miarę potrzeby uzupełnienie śledztwa;
- b) zarządza wyznaczenie rozprawy i rozstrzyga o potrzebie wezwania świadków i biegłych;
- c) wydaje wyrok skazujący, jeżeli wymierza tylko karę upomnienia;
- d) umarza postępowanie dyscyplinarne.

§ 25. W razie skazania bez rozprawy na karę upomnienia, odpis wyroku z uzasadnieniem doręcza się rzecznikowi i obwinionemu, którzy mogą w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia zażądać przeprowadzenia rozprawy.

W razie takiego żądania, wyrok poprzedni uważa się za niebyły.

§ 26. Odpis postanowienia umarzającego postępowanie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się rzecznikowi, któremu służy skarga w ciągu dni siedmiu od daty doręczenia. Skargę rozstrzyga

sąd dyscyplinarny właściwego okręgu apelacyjnego na posiedzeniu niejawnem.

Po uprawomocnieniu się postanowienia, doręcza się jego odpis obwinionemu.

§ 27. Przewodniczący wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim rzecznika, obwinionego i jego obrońcę, oraz wzywa powołanych do rozprawy świadków i biegłych.

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 28. Wnioski rzecznika i obwinionego lub jego obrońcy w przedmiocie dowodów, przedstawione przed rozprawą, sąd rozpoznaje na posiedzeniu niejawnem.

§ 29. Rozprawę rozpoczyna odczytanie postanowienia, zarządzającego jej wyznaczenie, poczem następuje przesłuchanie obwinionego. Akta dochodzeń i śledztwa sąd może odczytać według swego uznania. Jeśli sąd uzna to za potrzebne, zarządzi bezpośrednie przeprowadzenie dowodów, jakich dostarczyły dochodzenia i śledztwo lub które dopuszczono później.

Rozprawę kończą przemówienia rzecznika i obrońcy obwinionego, poczem obwinionemu służy głos ostatni.

§ 30. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się nowe przewinienie, sąd może wydać co do niego wyrok tylko za zgodą rzecznika i obwinionego lub jego obrońcy. W braku zgody, należy wszcząć osobne postępowanie.

§ 31. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi w razie wyroku skazującego obwiniony, w innych wypadkach — Skarb Państwa.

§ 32. W naradzie i głosowaniu uczestniczą wyłącznie orzekający członkowie sądu.

Sentencję wyroku, sporządzoną bezpośrednio po głosowaniu, podpisują wszyscy sędziowie, poczem przewodniczący ją ogłasza.

Wyrok z uzasadnieniem należy sporządzić w ciągu siedmiu dni i niezwłocznie doręczyć rzecznikowi i obwinionemu.

§ 33. Z przebiegu rozprawy spisuje się protokół, który zawiera wymienienie składu sądu i osób obecnych na rozprawie oraz przedstawienie przebiegu rozprawy z podaniem treści zeznań świadków i opinii biegłych. Protokół podpisują przewodniczący i protokółant.

§ 34. Od wyroku sądu okręgowego odwołanie do sądu dyscyplinarnego właściwego okręgu apelacyjnego służy obwinionemu, jeżeli go skazano na karę zawieszenia w czynnościach lub skreślenia z listy, rzecznikowi dyscyplinarnemu zaś — jeżeli wniósł o wymierzenie takiej kary, a sąd wydał wyrok uniewinniający lub skazujący na karę łagodniejszą od żądanej.

Odwołanie składa się w sądzie dyscyplinarnym okręgowym w ciągu 7 dni od daty doręczenia wyroku.

W razie śmierci obwinionego przed upływem terminu do złożenia odwołania, prawo odwołania służy jego żonie oraz krewnym w linii prostej w ciągu miesiąca od dnia jego śmierci.

§ 35. Sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego na posiedzeniu niejawnem:

- a) odrzuca odwołanie, gdy jest niedopuszczalne, spóźnione lub niepodpisane przez osobę uprawnioną, — albo
- b) zarządza wyznaczenie rozprawy odwoławczej.

§ 36. Do postępowania odwoławczego mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji. Sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego może zlecić uzupełnienie materiału dowodowego jednemu ze swych członków.

§ 37. Sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego orzeka ostatecznie, po wysłuchaniu rzecznika, obwinionego i jego obrońcy.

Zażalenia na postanowienia sądu okręgowego rozpoznaje sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego na posiedzeniu niejawnem.

§ 38. Jeżeli obwiniony złoży w toku postępowania dyscyplinarnego podanie o skreślenie go z listy obrońców, wówczas rozpoznanie tego podania odracza się do chwili prawomocnego ukończenia postępowania dyscyplinarnego.

§ 39. Po uprawomocnieniu się wyroku, przewodniczący sądu okręgowego dyscyplinarnego przesyła odpis wyroku z uzasadnieniem prezesom właściwego sądu okręgowego i apelacyjnego, w których okręgu skazany wpisany jest na listę.

Orzeczenia dyscyplinarne można podawać do wiadomości publicznej jedynie po ich uprawomocnieniu się, na zasadzie postanowienia sądu dyscyplinarnego.

§ 40. Wykonanie wyroku należy:

- a) o ile chodzi o obrońców przy sądach grodzkich i obrońców karnych przy sądach grodzkich — do prezesa właściwego sądu okręgowego;
- b) o ile chodzi o obrońców sądowych i obrońców karnych — do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

§ 41. Grzywny wpływają na rzecz Skarbu Państwa.

§ 42. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, jeżeli umorzenie postępowania albo wydanie wyroku nastąpiło wskutek przestępstwa karnego, albo jeżeli w ciągu pięciu lat od umorzenia lub wyroku wyjdą najaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadnić skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

§ 43. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na korzyść skazanego może nastąpić nawet po jego śmierci, jeżeli wyjdą najaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadnić uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.

W razie śmierci skazanego, wnioski o wznowienie przedstawiać mogą: żona skazanego, jego krewni w linii prostej oraz rzecznik dyscyplinarny.

§ 44. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego składa się do sądu, który rozpoznał sprawę w pierwszej instancji, najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od chwili powzięcia przez uprawnionego do wniosku wiadomości o okolicznościach, wymienionych w § 42 lub 43.

Sąd ten rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym, po zażądaniu pisemnego oświadczenia strony przeciwnej i przeprowadzeniu w razie potrzeby śledztwa.

Postanowienie w przedmiocie wznowienia ulega zaskarżeniu do sądu dyscyplinarnego właściwego okręgu apelacyjnego w ciągu siedmiu dni od doręczenia.

Wznawiając postępowanie, sąd może zarządzić wstrzymanie wykonania wyroku.

§ 45. Jeżeli dopuszczono wznowienie na korzyść skazanego, w nowym wyroku nie można wymierzyć kary surowszej.

§ 46. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa karnego, sąd dyscyplinarny zawiadamia o tem właściwego prokuratora.

Postępowanie karne nie wstrzymuje toku postępowania dyscyplinarnego.

§ 47. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie było wszczęte, wówczas, po prawomocnem zakończeniu postępowania karnego, sąd karny przesyła akta właściwemu sądowi dyscyplinarnemu okręgowemu, który na posiedzeniu niejawnym rozstrzyga, czy należy wszcząć postępowanie dyscyplinarne.

§ 48. Jeżeli przeciwko obrońcy zapadł prawomocny wyrok karny, pociągający za sobą w myśl ustawy utratę prawa wykonywania zawodu, sąd dyscyplinarny zawiadamia o tem bezzwłocznie prezesa właściwego sądu okręgowego lub apelacyjnego, który zarządza skreślenie skazanego z listy obrońców.

§ 49. Jeżeli miejsce pobytu obwinionego jest nieznane i nie da się bez szczególnych trudności ustalić, wszelkie pisma doręcza się jego obrońcy, którego w razie potrzeby wyznaczyć należy z urzędu.

W razie wydania w tych warunkach wyroku, obwiniony może w ciągu miesiąca od daty, kiedy się o nim dowiedział, zażądać wznowienia postępowania, choćby nie zachodziły warunki wymienione w § 43. Przepis § 43 ust. 2 ma tu odpowiednie zastosowanie.

§ 50. Sąd dyscyplinarny na posiedzeniu niejawnym może na prośbę obwinionego przywrócić mu termin do złożenia odwołania lub zażalenia.

Wniosek o przywrócenie terminu składa się wraz z odwołaniem lub zażaleniem do sądu pierwszej instancji w ciągu siedmiu dni od ustania przeszkody.

§ 51. Pisma dotyczące postępowania dyscyplinarnego są wolne od wszelkich opłat.

§ 52. O ile przepisy niniejszego rozporządzenia nie zawierają odmiennych postanowień, mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 53. Sprawy, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów.

Wznowienie postępowania, zakończonego według dotychczasowych przepisów, nastąpić może na zasadzie przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 54. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1932 r.

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*